

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Františka Švantnera a soudců JUDr. Ing. Radky Zahradníkové, Ph.D. a JUDr. Ing. Dušana Hrabánka ve věci

navrhovatele: **Společenství vlastníků bl. 401 č.p. 1349, 1350, 1351, 1352, 1354, 1355, 1356, 1357, 1361, 1362, 1363, 1364, ulice U Stadionu, Most,**
IČO 25470141
sídlem U Stadionu 1357/20, 434 01 Most
zastoupené advokátem Mgr. Eduardem Belšánem
sídlem Husova 386, 252 19 Drahelčice

o návrhu na zápis změny do rejstříku společenství vlastníků jednotek, **o odvolání navrhovatele** proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. března 2023 č. j. S 2066/RD69/KSUL, Fj 40364/2021/KSUL-245,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. března 2023 č. j. S 2066/RD69/KSUL, Fj 40364/2021/KSUL-245 se mění tak, že návrh doručený Krajskému soudu v Ústí nad Labem dne 21. července 2021 pod Fj 40364/2021/KSUL-169 se neodmítá.

Odůvodnění:

1. Krajský soud v Ústí nad Labem jako soud prvního stupně v záhlaví označeným usnesením odmítl návrh na zápis změn ze dne 21. července 2021 pod Fj 40364/2021/KSUL.
2. Soud prvního stupně své rozhodnutí odůvodnil tak, že mu dne 21. 7. 2021 byl doručen návrh na zápis změn do rejstříku společenství vlastníků jednotek, přičemž navrhovatelem bylo Společenství vlastníků bl. 401 č.p. 1349, 1350, 1351, 1352, 1354, 1355, 1356, 1357, 1361, 1362, 1363, 1364, ulice U Stadionu, Most (dále též jen „společenství“), za něž návrh podal coby zástupce Mgr. Eduard Belšán, advokát, z jehož datové schránky návrh odešel. Když podle soudu prvního stupně nebyly předloženy potřebné listiny nezbytné pro vyhovění návrhu, soud prvního stupně vyzval navrhovatele k předložení listin prokazujících vznik skutečností požadovaných k zápisu do rejstříku společenství - k předložení čestného prohlášení zapisovaného předsedy, tj. Stavebního bytového družstva Krušnohor dle ust. § 152 o. z., dle § 46, § 63 - 67 z. o. k., dále souhlasu se zápisem „do obchodního rejstříku“, dále oznámení rozhodnutí vlastníků jednotek domu v originále nebo úředně ověřené fotokopii, v případě „zaslání datovou schránkou“ s doložkou konverze. Navrhovatel podle soudu prvního stupně ve stanovené lhůtě požadované listiny nedoložil. Proto soud prvního stupně s odkazem na § 86 písm. e) z. v. r. uzavřel, že mu nezbyvá, než návrh na zápis změn do rejstříku společenství vlastníků jednotek odmítnout.
3. Proti usnesení soudu prvního stupně podal navrhovatel včasné odvolání. Jeho stěžejní odvolací námitky byly následující:
 - 1) Vzhledem k tomu, že Stavební bytové družstvo Krušnohor při výkonu funkce statutárního orgánu navrhovatele zastupují navrhované fyzické osoby, nezdá se povinnost doložit také čestné prohlášení této právnické osoby účelnou; požadavek nevyplyvá z žádných právních předpisů. K provedení zápisu je dle zákona nezbytné doložit jen čestná prohlášení všech osob, které

Stavební bytové družstvo Krušnohor při výkonu funkce statutárního orgánu zastupují, což bylo řádně a včas doloženo v originálu, pročez bylo možné návrhu zcela vyhovět.

2) Na usnesení soudu prvního stupně je třeba hledět jako na překvapivé a rozporné s principem předvídatelnosti soudního rozhodnutí a ochrany legitimního očekávání účastníků, když soud v rámci skutkově podobného řízení o návrhu na zápis změny do rejstříku společenství vlastníků jednotek vedeného u téhož soudu návrhu navrhovatele částečně vyhověl a zápis Stavebního bytového družstva Krušnohor jako statutárního orgánu navrhovatele povolil, aniž by požadoval doložit čestné prohlášení právnické osoby zapisované jako statutární orgán. Postup stejného rejstříkového soudu potvrzuje argumentaci navrhovatele.

3) Usnesení je nedostatečně odůvodněné a je nesrozumitelné a až nepřezkoumatelné.

4) Samotný obsah oznámení rozhodnutí vlastníků jednotek domu, jehož nepředložení v originále bylo také důvodem odmítnutí návrhu, vyplývá z výzev k hlasování o rozhodnutí mimo zasedání a také z hlasovacích listin členů shromáždění navrhovatele, přičemž tyto listiny byly v originále k původnímu návrhu v červnu 2021 přiloženy.

4. Odvolatel navrhl, aby rozhodnutí bylo zrušeno a návrhu bylo vyhověno v celém rozsahu, případně aby byla věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
5. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal odvoláním napadené usnesení soudu prvního stupně a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.
6. K odvolací námitce ohledně nedostatečného odůvodnění a jeho nesrozumitelnosti až nepřezkoumatelnosti odvolací soud uvádí, že ji neshledává důvodnou.
7. Jak vyplývá z obsahu odvolání, odvolateli bylo zcela zřejmé, proč soud prvního stupně předmětný návrh odmítl a mohl tedy v odvolání proti usnesení soudu náležitě brojit, což také činil. Soud prvního stupně mohl sice své rozhodnutí lépe a obsáhleji odůvodnit, avšak toto nemělo vliv na uplatnění práv odvolatele podávajícího odvolání. Dle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2019 sp. zn. 27 Cdo 3903/2017 - odst. 49: „... měřítkem toho, zda rozhodnutí soudu prvního stupně je či není přezkoumatelné, nejsou požadavky odvolacího soudu na náležitosti odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně, ale především zájem účastníků řízení na tom, aby mohli náležitě použít v odvolání proti tomuto rozhodnutí odvolací důvody. I když rozhodnutí soudu prvního stupně nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není zpravidla nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly - podle obsahu odvolání - na újmu uplatnění práv účastníků řízení.“
8. Ohledně nedoložení oznámení rozhodnutí vlastníků jednotek domu (dále též jen „oznámení“) v originále nebo úředně ověřené fotokopii nebo v případě zaslání „datovou schránkou“ s doložkou konverze, má odvolací soud za to, že z předloženého oznámení není zcela zřejmé, zda se jedná jen o barevnou fotokopii nebo o originál. Na rozdíl od běžného občanskoprávního řízení (sporného) se v rejstříkovém řízení ovládaném registračním principem neprovádí dokazování, a především zde nejsou účastníci v kontrapozici a potud není kromě soudu nikdo, kdo by mohl případně namítat, resp. rozporovat autenticitu předkládaných listin. Je tak nepochybně žádoucí, aby kvůli zajištění autenticity dokládáných listin byly předkládány listiny v originále či v úředně ověřené kopii, v případě elektronického podání coby konvertovaný dokument. Nicméně povinnost předkládat v rejstříkovém řízení listiny v originále či v úředně ověřené kopii zákon výslovně nestanoví. V obecné rovině platí, že rejstříkový soud je oprávněn z důvodu potřeby zmíněného zajištění autenticity dokládáných listin požadovat jejich předložení v originále či v úředně ověřené kopii a v případě elektronického podání opatřené konverzní doložkou. Uvedené však neznamená absolutní a bezvýjimečnou povinnost navrhovatele a tomu odpovídající oprávnění rejstříkového soudu takové listiny v této kvalitě automaticky a bez dalšího vyžadovat. Rejstříkový soud by měl vždy postupovat podle konkrétních okolností (specifik) řešeného případu. Za situace, že rejstříkový soud

nemá důvodnou pochybnost o pravosti předkládaných listin, resp. ji navrhovatel nevyjeví a současně vyplývá-li jejich autenticita ze spojení s dalšími předloženými listinami, jež byly předloženy v originále, neshledává odvolací soud předmětný požadavek rejstříkového soudu za důvodný. V daném případě rejstříkový soud ani v rámci předmětné výzvy ani v rámci odůvodnění svého usnesení žádnou pochybnost o pravosti předkládaných listin nevznese, taková pochybnost nevyplývá ani z obsahu spisu. Předmětné oznámení ve spojení s ostatními listinami - hlasovacími listinami jednotlivých vlastníků jednotek, jež byly předloženy v originále, lze považovat za dostačující.

9. Dále se odvolací soud zabýval důvodností požadavků rejstříkového soudu na předložení listin, jejichž nepředložení bylo důvodem odmítnutí celého návrhu na zápis změn do rejstříku společnosti vlastníků jednotek:

- 1) K požadavku soudu ohledně předložení písemného souhlasu předsedy společnosti (tj. Stavební bytové družstvo Krušnohor) se zápisem do „obchodního rejstříku“ dle § 12 z. v. r.

V daném případě byl navrhován zápis změn do rejstříku společnosti vlastníků jednotek, nikoliv do obchodního rejstříku. Do toho se zapisuje družstvo coby obchodní korporace. Dle § 12 z. v. r. navrhovatel podle § 11 z. v. r. současně s návrhem na zápis doloží souhlas osob, které se podle tohoto nebo jiného zákona zapisují v rámci zápisu osoby, ledaže takovýto souhlas plyne z jiných k návrhu na zápis dokládáných listin;... V daném případě však souhlas k zápisu navrženého družstva coby statutárního orgánu navrhovatele plyne z doložené plné moci, již udělil navrhovatel svým statutárním orgánem - Stavebním bytovým družstvem Krušnohor jednajícím členy jeho statutárního orgánu (Ing. Petr Klíma a Ing. Jiří Koranda) speciálně k úkonům spojeným s podáním návrhu na změnu údajů v rejstříku společnosti vlastníků jednotek. Čestná prohlášení osob, jež navrhovatel požadoval zapsat jako osoby zastupující Stavební bytové družstvo Krušnohor při výkonu funkce, včetně jejich souhlasu se zápisem do rejstříku společnosti vlastníků jednotek v tomto postavení, jsou v rejstříkovém spisu založena v originále s jejich úředně ověřenými podpisy. Nepředložení této požadované listiny tedy důvodem odmítnutí návrhu být nemůže.

- 2) K požadavku soudu ohledně předložení „čestného prohlášení“ předsedy společnosti (tj. Stavební bytové družstvo Krušnohor) „podle § 152 o. z.“

Podle § 152 o. z. „Právnícká osoba si tvoří orgány o jednom členu /individuální/ nebo o více členech /kolektivní/. (odst. 1); Fyzická osoba, která je členem orgánu právnické osoby a která je do funkce volena, jmenována či jinak povolána (dále jen „člen voleného orgánu“), musí být plně svéprávná. To platí i pro zástupce právnické osoby, která je sama členem voleného orgánu jiné právnické osoby (odst. 2); Týká-li se hlavní činnost právnické osoby nezletilých nebo osob s omezenou svéprávností a není-li hlavním účelem právnické osoby podnikání, může zakladatelské právní jednání určit, že členem voleného kolektivního orgánu právnické osoby může být i osoba nezletilá nebo osoba s omezenou svéprávností. (odst. 3)“ Dle § 151 odst. 1 o. z. zákon stanoví, popřípadě zakladatelské právní jednání určí, jakým způsobem a v jakém rozsahu členové orgánů právnické osoby za ni rozhodují a nahrazují její vůli. V citovaných ustanoveních se promítá tzv. teorie fikce znamenající, že právnická osoba je umělý, reálně neexistující útvar, který sám o sobě žádnou vůli nemá, přestože má právní osobnost. Za právnickou osobu jednají a nahrazují její vůli členové orgánu. U právnické osoby nelze hovořit o svéprávnosti ve smyslu shodném se svéprávností fyzických osob, jak potvrzují závěry odborné právní teorie. Podle této se „Do ustanovení odstavce 1 promítá vůdčí princip právní úpravy právnických osob v občanském zákoníku, který je postaven na tzv. teorii fikce, tedy na tom, že právnická osoba je pouze umělý konstrukt, který reálně neexistuje, a je jí pouze přičítána vůle fyzických osob (členů orgánů), které za ni jednají (zastupují ji) a nahrazují její vůli. Právnická osoba sice má právní osobnost od svého vzniku do svého zániku (§ 118), avšak sama o sobě žádnou vůli nemá. V případě právnické osoby proto ani nelze hovořit o její svéprávnosti (tj.

o způsobilosti právnické osoby pro sebe vlastním jednáním nabývat práva a povinnosti). Vůli mohou projevit pouze členové orgánů právnické osoby,...“ viz komentář k § 151 o. z. in Lavický, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654), Komentář 2. vydání, Praha: C.H.Beck, 2022.

Z uvedeného podle odvolacího soudu vyplývá nedůvodnost požadavku rejstříkového soudu k předložení čestného prohlášení předsedy společenství (tj. Stavební bytové družstvo Krušnohor) coby právnické osoby podle § 152 o. z., když toto prohlášení předkládají za něj jen jednající, resp. do rejstříku společenství vlastníků jednotek zapisované osoby. Tedy ani tento požadavek rejstříkového soudu nebyl důvodný, tudíž nepředložení čestného prohlášení podle § 152 o. z. od samotné právnické osoby - předsedy společenství (tj. Stavebního bytového družstva Krušnohor) nemůže být důvodem odmítnutí předmětného návrhu. Nadto čestná prohlášení osob, jež navrhovatel požadoval zapsat jako osoby zastupující Stavební bytové družstvo Krušnohor při výkonu funkce, jsou v rejstříkovém spisu založena v originále s jejich úředně ověřenými podpisy.

3) K požadavku soudu ohledně předložení „čestného prohlášení“ předsedy společenství (tj. Krušnohoru) „podle § 46 z. o. k.“.

Podle § 46 z. o. k. v rozhodném znění (tedy znění do 30. 6. 2023) „Osoba, která je členem orgánu a je do funkce volena, jmenována či jinak povolávána (dále jen "člen voleného orgánu"), musí být také bezúhonná podle zákona o živnostenském podnikání a nesmí u ní existovat překážka provozování živnosti. (odst. 1); Kdo se má stát členem voleného orgánu obchodní korporace, předem zakladatele nebo obchodní korporaci informuje, zda ohledně jeho majetku nebo majetku obchodní korporace, v níž působí nebo působil v posledních 3 letech jako člen voleného orgánu, bylo vedeno insolvenční řízení podle jiného právního předpisu nebo řízení podle § 63 tohoto zákona anebo zda u něho není dána překážka výkonu funkce.“ (odst. 2); Z citovaného ustanovení vyplývá, že se vztahuje na člena (členy) voleného orgánu obchodní korporace zapisující se do obchodního rejstříku, do něhož se zapisují především obchodní korporace (viz § 42 z. v. r.). Navrhovatel, v jehož rámci je navrhován zápis změny zapisovaných údajů, je společenstvím vlastníků jednotek, jež se zapisuje do rejstříku společenství vlastníků jednotek - viz § 39 z. v. r., nikoliv do obchodního rejstříku. Toto ustanovení se tedy na daný případ nepoužije. Z předmětné výzvy rejstříkového soudu ve spojení s odůvodněním napadeného usnesení, přičemž v obou usneseních rejstříkový soud hovoří o zápisu do „obchodního rejstříku“, není zcela zřejmé, zda si rejstříkový soud vůbec ujasnil, do kterého veřejného rejstříku se zapisuje společenství vlastníků jednotek či zda se jedná jen o překlep (zjevnou nesprávnost). V každém případě ani tento požadavek rejstříkového soudu nebyl důvodný, tudíž nepředložení čestného prohlášení podle § 46 z. o. k. od samotné právnické osoby - předsedy společenství (Stavební bytové družstvo Krušnohor) nemůže být důvodem odmítnutí předmětného návrhu. Mínil-li snad rejstříkový soud, že je třeba znovu dokládat a prověřovat, zda osoby, které již byly jednou rejstříkovým soudem zapsány do obchodního rejstříku (tudíž u nich byly prověřeny zákonné předpoklady pro výkon funkce) v rámci představenstva Stavebního bytového družstva Krušnohor, splňují předpoklady pro výkon funkce coby členů statutárního orgánu Stavebního bytového družstva Krušnohor (jsoucího předsedou společenství - navrhovatele), potom by takový požadavek na dvojí prověřování byl nesprávný a nedůvodný.

4) K požadavku soudu ohledně předložení „čestného prohlášení“ předsedy společenství (tj. Stavebního bytového družstva Krušnohor) „podle § 63 - 67 z. o. k.“

Dle § 63 odst. 1 z. o. k. soud může i bez návrhu rozhodnout, že člen statutárního orgánu obchodní korporace, který v posledních 3 letech před zahájením řízení opakovaně nebo závažně porušil své povinnosti při výkonu funkce, nesmí až po dobu 3 let od právní moci rozhodnutí o vyloučení vykonávat funkci člena statutárního orgánu jakékoli obchodní korporace (dále jen

"vyloučení člena statutárního orgánu") V § 63 až 66 zákona o obchodních korporacích je zakotven institut vyloučení člena statutárního orgánu z výkonu funkce, též „diskvalifikace“, rozhodnutím soudu. Ustanovení § 63 až 66 z. o. k. tudíž dopadají jen na členy orgánů obchodních korporací (a s nimi spjaté osoby). Obchodní korporací společenství vlastníků jednotek coby navrhovatel není - viz § 1 odst. 1 z. o. k., dle něhož obchodními korporacemi jsou obchodní společnosti a družstva. Toto ustanovení se tedy na daný případ nepoužije. Požadavek rejstříkového soudu nebyl důvodný, tudíž nepředložení čestného prohlášení „podle § 63 - 67 z. o. k.“ od samotné právnické osoby - předsedy společenství (tj. Stavebního bytového družstva Krušnohor) nemůže být důvodem odmítnutí předmětného návrhu. Nadto ustanovení § 67 z. o. k. platilo jen do 31. 12. 2020.

10. Ze všech výše vypočtených důvodů vyplývá, že soudem prvního stupně dané důvody pro odmítnutí návrhu dle § 86 písm. e) z. v. r. z důvodu nepředložení listin jím uváděných dány nebyly. Proto odvolací soud usnesení soudu prvního stupně podle ustanovení § 220 odst. 1 o. s. ř. změnil tak, že se předmětný návrh neodmítá.

Poučení:

Proti tomuto usnesení je dovolání přípustné jen za podmínek § 237 o. s. ř.; lze je podat do dvou měsíců od doručení tohoto usnesení k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně.

Praha 27. srpna 2024

JUDr. František Švantner v.r.
předseda senátu